

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 655/21
2.3.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Александре Ђорђевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ул. ... бр. ..., коју заступа Милош Ружић, адвокат из Вршца, ул. Васка Попе бр. 9, против туженог ББ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Миодраг Шинжар, адвокат из Беле Цркве, ул. Жарка Зрењанина бр. 34, ради предајеседа, одлучујући по жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу, Судске јединице Бела Црква П 203/20 од 14.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 2.3.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу, Судске јединице Бела Црква П 203/20 од 14.10.2020. године у ставу првом изреке и у усвајајућем делу става другог изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље АА и обавезан тужени ББ да јој преда у посед непокретност уписану у ЛН бр. ... КО ..., и то двособан стан од 53 м2, означен бр. ... у приземљу, на ... улазу Стамбене зграде за колективно становање у ул. ... бр. ..., означен бр. ... на парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 2 а и 77 м2, у ул. ... бр. ..., и земљиште уз зграду – објекат од 3 а и 17 м2, у ул. ... бр. ..., у року од 15 дана под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке обавезан је тужени да накнади трошкове парничног поступка тужиљи у укупном износу од 93.750,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате под претњом принудног извршења, а одбијено је потраживање законске затезне камате на досуђене трошкове парничног поступка почев од дана

правноснажности пресуде до дана извршности пресуде. Ставом трећим изреке тужила је ослобођена обавезе плаћања судских такси.

Тужени је благовремено изјавио жалбу из чије садржине произилази да је побија у ставу првом и усвајаућем делу става другог изреке због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020), Апелациони суд у Београду је нашао да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Апелациони суд налази да није учињена ни битна повреда поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбом туженог посебно указује, јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање, које нису у супротности са садржином изведених доказа у списима предмета, док је изрека пресуде јасна и не противречи разлозима исте датим у образложењу.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је стекла власништво на предметном стану од 53 м2 у ул. ... бр. ..., у ... (стан бр. ...) – исти стекла откупом 1992. године, располагала уговором о поклону са туженим, а својим сином, те је дана 06.08.2004. године закључен Уговор о поклону непокретности Ов 2334/04 и оверен пред Општинским судом у Вршцу истога дана којим тужила, као поклонодавац, свом сину, као поклонопримцу, поклања непокретност двособан стан од 53 м2, означен бр. ... у приземљу, на I улазу Стамбене зграде за колективно становање у ул. ... бр. ... КО ..., као и земљиште под зградом од 2 а и 77 м2, и земљиште уз зграду – објекат од 3 а и 17 м2, све у ул. ... бр. .... Чланом 3 уговора поклонопримац је дозволио упис права доживотног плодоуживања на предметном стану у корист поклонодавца, његове мајке АА, а у члану 4 је уговорено да поклонодавац дозвољава упис права својине поклонопримцу. Тужени је по том основу извршио упис права својине на предметном стану уписаном у лн.бр. .... КО .... Тужили је дана 03.09.2015. године у лн.бр. .... КО ... у “...” листу уписано право доживотног плодоуживања на предметном стану на основу наведеног Уговора о поклону, овереног дана 06.08.2004. године под Ов 2334/04 пред Општинским судом у Вршцу. Тужила је дана 21.09.2009. године поднела тужбу против ББ, ради опозива уговора о поклону, и евентуалним тужбеним захтевом за предају предметног јој стана у ..., по којој је Основни суд у Вршцу, Судска јединица Бела Црква донео пресуду П 984/10 дана 17.11.2010. године којом су одбијени и примарни и евентуални тужбени захтев тужиле, која је постала правноснажна 13.05.2011. године. Правноснажном пресудом Основног суда у Белој Цркви П 22/13 (стари број 343/11) од 16.01.2013. године одбијен је тужбени захтев тужиле АА провит ББ за предају у државину стана у ... и за исплату закупнине. Тужени је након закључења уговора о поклону са својом мајком – тужилом извршио реновирање и адаптацију предметног стана 2005. године и од тада у њему живи. Тужила је од 1993, 1994 године повремено долазила у предметни стан када би посећивала сина и његову супругу, а тужила станује

у ... и има пријављено пребивалиште на адреси ... бр. ..., почев од 09.07.2004. године. Из предметног стана у ... тужиљу је истерала снаја 2017. и 2018. године јој је одузет кључ и промењена је брава на стану.

Првостепени суд је решењем донетим ван рочишта дана 24.12.2019. године одбацио тужбу тужиље из разлога правоснажно пресуђене ствари, а које је укинута решењем Вишег суда у Панчеву Гж 180/20 од 19.05.2020. године.

Првостепени суд је, примењујући члан 3 и 60 Закона о основама својинскоправних односа, као и Српски грађански законик из 1844. године – параграфе 340 и 938 на основу члана 4 Закона о неважности правних прописа донетих до 06. априла 1941. године и за време непријатељске окупације (“Службени лист ФНРЈ” бр. 84/46) закључио да је тужиља стекла право плодоуживања као личну службеност и која представља једно од ограничења права власника на ствари – њеног сина који је постао власник предметног стана уговором о поклону и као такав се на истом и укњижио. Првостепени суд је закључио да је тужиља уписом права доживотног плодоуживања дана 03.09.2015. године у катастру непокретности стекла то право на основу члана 60 став 1 и члана 77 Закона о државном премеру и катастру, да тужиља своје право не врши две године након што јој је 2018. године одузет кључ и промењена брава на стану и то не својом вољом, па није испуњен услов за гашење њеног права, а тиме и основан захтев тужбе за предају јој у посед предметног стана на коме име конституисано право доживотног плодоуживања.

Оваква одлука првостепеног суда је правилна и на закону заснована, а другостепени суд прихвата и разлоге које је у прилог својој одлуци дао првостепени суд.

Законом о неважности правних прописа донетих пре 06. априла 1941. године и за време непријатељске окупације (“Службени лист ФНРЈ” бр. 86/46, 105/46 и 96/47) прописано је: да су правни прописи (закони, уредбе, наредбе, правилници и др.) који су били на снази на дан 06. април 1941. године изгубило правну снагу (члан 2); да се правна правила садржана у законима и другим правним прописима поменутих у члану 2 тог закона, која, у смислу члана 3 истог закона, нису проглашена обавезним, могу по овом закону примењивати на односе који нису уређени важећим прописима и то само уколико нису у супротности са Уставом ФНРЈ, уставима народних република, законима и осталим важећим прописима донетим од надлежних органа нове државе, као и са начелима уставног поретка ФНРЈ и њених република, као и да државни органи не могу своја решења и друге акте заснивати непосредно на овим правним правилима (члан 4).

Законом о основама својинскоправних односа (“Службени лист СФРЈ” бр. 6/80 и 36/90 и “Службени лист СРЈ” бр. 29/96) прописано је: да се на ствари на којој постоји право својине може засновати право службености, право стварног терета и право залог, под условима одређеним законом (члан 6 став 1); да се на основу правног посла стварна службеност стиче уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин одређен законом (члан 52); да се стварна службеност стиче одржајем када је власник повласног добра фактички остваривао службеност за време од 20 година, а власник послужног добра се није томе противио (члан 54 став 1); да стварна службеност

престаје ако се власник послужног добра противи њеном вршењу, а власник повласног добра 3 узастопне године није вршио своје право, као и да стварна службеност престаје ако се не врши за време потребно за њено стицање одржајем, када исто лице постане власник послужног и повласног добра или пропашћу повласног, односно послужног добра (члан 58 став 1 и 3); да се право плодуживања, право употребе, право становања, као и право стварног терета уређује законом (члан 60). Законодавац до сада није посебним законом уредио правни институт плодуживања као посебну врсту личне службености у ком погледу постоји очигледна правна празнина. Имајући у виду да законодавац до сада није посебним законом уредио правни институт плодуживања као посебну врсту личне службености, то тужилци исто припада применом правних правила Аустријског грађанског законика из члана 509 (којим је прописано да је плодуживање право: уживати туђу ствар чувајући њену суштину), а обзиром да је стечено по основу уговора у смислу одредби чл. 521 и 522 АГЗ у вези општих правила имовинског права. Параграфом 524 је прописано да службености престају у опште онако како по трећој и четвртој глави трећег дела у опште престају права и обавезе. Параграфом 1479 садржаним у четвртој глави трећег дела Законика је прописано да сва права према трећем, па била она уписана у јавне књиге или не, престају по правилу неупотребом највише за 30 година или ћутањем за ово време. Параграфом 1488 садржаним у четвртој глави трећег дела Законика је прописано да право службености невршењем застарева ако се страна која је дужна трпети службеност вршењу службености противи, а овлашћено лице није вршило право службености за три узастопне године.

Правилно је првостепени суд закључио да услед невршења права у периоду од закључења уговора о поклону 2004. године до 2017. године, односно 2018. године, када је промењена брава на вратима, тужилци услед невршења права није престало право плодуживања. Наиме, одредбама Закона о државном премеру и катастру (“Службени гласник РС” бр. 72/09, 18/10, 65/2013, 15/2015 – одлука УС, 96/2015) је прописано да својина и друга стварна права на непокретностима, међу којима је и право службености, се стичу уписом у катастар непокретности (конститутивност уписа) – члан 60 став 1 и члан 77, што је било прописано и одредбама члана 5 став 1 и члана 58а став 1 раније важећег Закона о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима (“Службени гласник РС” бр. 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 12/96, 15/96, 34/01, 25/02 и 101/05). Из чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом произилази да је право плодуживања у корист тужилце установљено уговором о поклону закљученим 2004. године са туженим, својим сином, а да је упис овог права у катастар непокретности извршен 2015. године, када је то стварно право конституисано и тиме стечено, то се и рок престанка тог права мора рачунати од дана његовог стицања. Тужилца, као плодуживалац, има право да врши стварну службеност постојећу у корист непокретности која је предмет плодуживања, без обзира да ли је право плодуживања установљено пре конституисања плодуживања или у току његовог трајања, те ускраћивањем тужилци права службености у корист непокретности на којој има право доживотног уживања имало би за последицу и повреду њеног права на мирно уживање имовине, у смислу члана 58 став 1 Устава РС.

Неосновани су жалбени разлози туженог да је тужилца све до 07.08.2007. године повремено долазила у стан, а ово коришћење је фактички престала да користи са

наведеним датумом, па јој је, сходно правним правилима грађанског права, оно престало јер се није вршило 3 узастопне године па и више. Наиме, тачно је да тужиља исто није користила од закључења уговора о поклону па на даље, али је право плодуживања тужиље установљено уговором о поклону, али је конституисано и стечено уписом у катастар непокретности 2015. године од када се има рачунати рок прописан Аустријским грађанским закоником. Наиме, применом рока од 30 година за период у коме се тужени није противио коришћењу права плодуживања тужиље нити рока од 3 године од када је то право тужиљи бранио (од 2017. године) за престанак права плодуживања, применом правног правила имовинског права садржаног у параграфу 1479, 1488 у вези са параграфом 524 Аустријског грађанског законика из 1811. године, не би се могло закључити да је право плодуживања тужиље на спорном стану престало, јер је парнични поступак покренут тужбом поднетом суду дана 06.04.2011. године, па овај рок није могао да протекне. Право плодуживања као лична службеност подразумева право најширег коришћења ствари без промене суштине саме ствари. Последица овако широког обима права плодуживања садржи и право плодуживаоца да тражи иселење свих лица из непокретности у односу на коју има конституисану ову личну службеност, па и од власника непокретности који је дужан да му омогући несметано уживање права. Плодуживалац је по природи ствари непосредни држалац ствари, а та државина делује према свим лицима, па и према власнику ствари. Стога су неосновани жалбени разлози туженог да је тужиљи услед невршења узастопне 3 године права плодуживања оно за тужиљу престало.

Неосновано се жалбом туженог истиче да је и у предметима П 984/10 и 343/11 правоснажно одбијен захтев тужиље за предају од стране туженог јој предметног стана и да је у наведеним предметима утврђено да тужиља ни на који начин није вршила своје право службености устављено уговором о поклону у дужем временском периоду, те јој је то право престало због невршења, а имајући у виду да је у току поступка кроз правилно утврђено чињенично стање утврђено да је тужиљи дана 03.09.2015. године у листу непокретности бр. ... КО ... у “...” листу уписано право доживотног плодуживања на предметном стану на основу Уговора о поклону од 06.08.2004. године, који упис има конститутивни карактер чиме је право плодуживања тужиље, а установљено уговором о поклону на овај начин 2015. године конституисано и тиме стечено, па се чињенично стање у овом предмету разликује од чињеничног стања у наведеним предметима, на које се жалилац позива, чиме се не ради о пресуђеној ствари, (а о ком приговору пресуђене ствари је одлучивано у току поступка решењем донетим ван рочишта дана 24.12.2019. године, а које је укинута решењем Вишег суда у Панчеву Гж 180/20 од 19.05.2020. године) и кроз образложење побијане пресуде првостепени суд изјаснио.

Приликом одлучивања о жалби, Апелациони суд у Београду је ценио и остале жалбене наводе и закључио да су без утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде како у односу на утврђено чињенично стање, тако и на примењено материјално право у поступку доношења исте.

Како првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити оним повредама на које се посебно указује жалбом туженог, те како је иста заснована на

правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и донета на основу правилне примене материјалног права, то је иста, применом члана 390 ЗПП, потврђена као у ставу првом изреке.

Потврђивањем одлуке о главној ствари, потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је иста донета правилном применом одредбе члана 153 Закона о парничном поступку, те је, применом члана 401 тачка 2 ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Имајући у виду да тужени није успео са жалбом у другостепеном поступку, то му, сходно члану 153 ЗПП, не припада накнада трошкова другостепеног поступка, те је, применом члана 165 став 1 ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић